

Fréttatilkynning 1. nóvember 2022.

FJÁRHAGSÁÆTLUN REYKJAVÍKURBORGAR 2023 OG FIMM ÁRA ÁÆTLUN 2023 - 2027

Fjárhagsáætlun Reykjavíkurborgar fyrir árið 2023 og fimm ára tímabilið til 2027 er lögð fram í borgarstjórn til fyrri umræðu í dag. Jafnframt er lögð fram fjármálastefna fyrir tímabilið 2023-2027.

Fjárhagsáætlun ársins 2023 gerir ráð fyrir að rekstrarniðurstaða A- og B- hluta verði jákvæð um 8,1 ma.kr. og EBITDA verði 46,4 ma.kr. Á árunum 2024-2027 er gert ráð fyrir batnandi afkomu A- og B-hluta og vaxandi EBITDA. Gert er ráð fyrir að í lok árs 2023 nemi eignir samtals 923 ma.kr. og aukist um 76,2 ma.kr. á árinu. Þá er gert ráð fyrir að eiginfjárhlutfall nemi 49,8% og hækki um 2%. Útkomuspá fyrir árið 2022 gerir ráð fyrir að afkoma ársins verði jákvæð um 15,4 ma.kr. Fjárhags- og fimm ára áætlun gerir ráð fyrir að þriggja ára jafnvægisviðmið sveitarstjórnarlaga verði jákvætt allt áætlunartímabilið. Þá gerir áætlunin ráð fyrir að skuldaviðmið verði í jafnvægi árið 2023 og 2024, það verði lítillega yfir viðmiði árið 2026, en haldi frá og með árinu 2027.

Fjárhagsáætlun A-hluta fyrir árið 2023 gerir ráð fyrir að rekstrarniðurstaða verði neikvæð um 6 ma.kr. en niðurstaða verði jákvæð frá og með árinu 2024. Gert er ráð fyrir að eignir A-hluta nemi 266,7 ma.kr. í lok árs 2023 og aukist um 11,6 ma.kr. milli ára. Gert er ráð fyrir að eiginfjárhlutfall nemi 27,4% í lok árs 2023. Útkomuspá gerir ráð fyrir að niðurstaðan verði neikvæð um 15,3 ma.kr. á líðandi ári, sem talsvert lakari en áætlanir gerðu ráð fyrir og skýrist einkum af verðbólgu og vanfjármögnun á rekstri málaflökks fatlaðs fólks. Fjárhagsáætlun A-hluta einkennist af aðhaldi í rekstri og aðgerðum sem taka mið af markmiðum og megináherslum fjármálastefnu 2023-2027.

Efnahagshorfur og forsendur fjárhagsáætlunar

Heimsfaraldur af völdum COVID-19 veirunnar hafði mikil áhrif á rekstur Reykjavíkurborgar. Hröð kólnun í hagkerfinu og á vinnumarkaði leiddi til þess að tekjur borgarinnar voru töluvert undir áætlun árin 2020 og 2021. Vonir stóðu til þess að viðsnúningur yrði kröftugur á árinu 2022 og að hagkerfi heimsins kæmust á sama stað og fyrir faraldur. Þrátt fyrir að vel hafi gengið að ná atvinnuleysi niður hafa stríðsátök og viðvarandi vandamál í aðfangakeðjum sett hagkerfi heimsins í uppnám. Verðbólga mælist mun hærrí en spáð var, bæði hérlendis sem og í öllum helstu viðskiptalöndum Íslands. Þá hefur óvissa á fjármálamörkuðum aukist mikið sem m.a. hefur endurspeglast í lækkun hlutabréfaverðs og hækkingu ávöxtunarkröfu á skuldabréfamarkaði.

Verðbólga hefur ýtt af stað vaxtahækkunum seðlabanka um allan heim sem munu draga úr þrótti hagkerfa víða. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn spáir því að verðbólga nái hámarki nú árið 2022 en haldist þó áfram há. Fasteignaverð hérlendis og á heimsvísu hefur hækkað mikið en nú eru vísbendingar um viðsnúning. Meginvextir Seðlabanka Íslands standa í 5,75%. Ljóst er að áhrif aukinnar verðbólgu verða töluverð fram á næstu ár en samkvæmt þjóðhagsspá Hagstofu Íslands frá 27. júní sl., er ekki gert ráð fyrir að verðbólguþolmið Seðlabankans verði náð fyrr en árið 2026.

Þensla hefur vaxið hratt á Íslandi á árinu 2022 eftir að heimsfaraldri kórónaveiru slotaði snemma á árinu og atvinnuleysi minnkað ört. Áætlað er að hagvöxtur verði um 5,9% á árinu og atvinnuleysi sem var 5,2% í upphafi ársins var komið niður í 3,6% í september. Sé litið til Reykjavíkur þá hefur almennt atvinnuleysi

lækkað talsvert og var í ágúst um 3,5% og hefur ekki verið lægra síðan í febrúar 2019. Hagstofan gerir ráð fyrir 3,8% atvinnuleysi í ár og atvinnuleysi verði svo á bilinu 3,7-3,9% frá 2023-2027.

Íbúum Reykjavíkur hefur fjölgað umtalsvert á undanförunum árum og uppbyggingarskeið verið á húsnæðismarkaði. Að meðaltali hefur verið hafin bygging yfir 1.000 íbúða á ári síðustu 7 árin. Árið 2020 var metár í fjölda fullgerðra íbúða, en þá voru skráðar 1.572 nýjar íbúðir samkvæmt gögnum Þjóðskrár. Vísbendingar eru um áframhaldandi kröftuga fjölgun fullgerðra íbúða á næstum árum, langt umfram meðaltal síðustu 20 ára í Reykjavík.

Fjármálastefna Reykjavíkurborgar 2023-2027

Fjármálastefna Reykjavíkurborgar sem er langtíma stefnumörkun um fjárhagslegt heilbrigði borgarinnar er lögð fram samhliða fjárhags- og fimm ára áætlun. Stefnan byggir á grunnildum um sjálfbærni, varfærni, stöðugleika, festu, fyrirsjáanleika og gagnsæi, og varðar leið borgarinnar að því að uppfylla fjármálareglur sveitarstjórnarlaga. Fjármálastefnan tekur mið af fjárhagslegri stöðu og ytra efnahagsumhverfi borgarinnar. Markmið og megináherslur í fjármálastjórn A-hluta skv. fjármálastefnu 2023-2027 eru:

- Að tryggja með samningum við ríkið fulla fjármögnun á rekstri málaflokks fatlaðs fólks og leiðrétt verði fjármögnun á öðrum lögbundnum verkefnum.
- Að ná fram hagræðingu í rekstri og lækun launaútgjalda í hlutfalli af tekjum.
- Að áherslur borgarinnar í húsnæðisuppbyggingu nái fram að ganga.
- Að tryggja að viðhaldsáætlun til næstu ára vegna mannvirkja borgarinnar nái fram að ganga.
- Að uppbygging á nýjum skólum og leikskólum verði í forgangi til að tryggja framgang stefnu borgarstjórnar um þróun borgarinnar.
- Að fjármagnsskipan hjá B-hluta fyrirtækjum Reykjavíkurborgar verði rýnd með hliðsjón af arðsemi eigin fjár og samsetningu eiginfjár, skulda og skuldbindinga.

Aðgerðaáætlun A-hluta

Rekstrarafkoma A-hluta Reykjavíkurborgar hefur á síðustu tveimur árum 2020-2021 verið neikvæð. Afkoma á fyrri hluta ársins 2022 var talsvert lakari en áætlanir gerðu ráð fyrir, einkum vegna verðbólgu og vanfjármögnun á rekstri málaflokks fatlaðs fólks sem hefur farið sívaxandi á umliðnum árum og ógnar nú fjárhagslegri sjálfbærni borgarinnar. Fjárhagsáætlun borgarinnar fyrir næsta ár tekur mið af þessum veruleika. Gætt er aðhalds í framlögum til málaflokkanna og sett fram áætlun um aðgerðir með hliðsjón af markmiði fjármálastefnu um jafnvægi í rekstri og styrkingu veltufjár frá rekstri.

Aðgerðaáætlun fjárhagsáætlunar er byggð á fjármálastefnu. Hún tekur mið af því að hallarekstri og erfiðum aðstæðum í alþjóðlegu efnahagsumhverfi verði mætt með markvissum aðgerðum í rekstri og samdrætti í fjárfestingum til skemmri tíma miðað við áætlanir síðustu ára, án þess að dregið verði úr öflugri sókn í uppbyggingu í samræmi við Græna planið og stefnumörkun þess til lengri tíma. Skýr sýn verði á græna og vaxandi borg fyrir fólk, sjálfbæran rekstur og fyrirbyggjandi aðgerðir til að lágmarka fjárhagslegar áhættur í rekstri.

Fjárhags- og fimm ára áætlun leggur ríkar kröfur á málaflokka borgarinnar um aðhald og hagræðingu vegna hallarekstrar og fyrirsjáanlega erfiða stöðu verði ekkert að gert. Það er því lögð 1% árleg hagræðingarkrafa á launakostnað hjá nær öllum starfsstöðvum borgarinnar, sem felur í sér kröfu um fækkun stöðugilda með hliðsjón af núverandi stöðu. Með sama hætti njóta fæstar starfsstöðvar verðbóta á annan rekstrarkostnað nema um sé að ræða samningsbundnar skuldbindingar, þrátt fyrir háa verðbólgu. Auk hagræðingar sem þegar hafa verið útfærðar í fjárhagsáætlun er óútfærð viðbótarhagræðing að fjárhæð einum milljarði króna lögð á rekstur A-hluta frá og með árinu 2023.

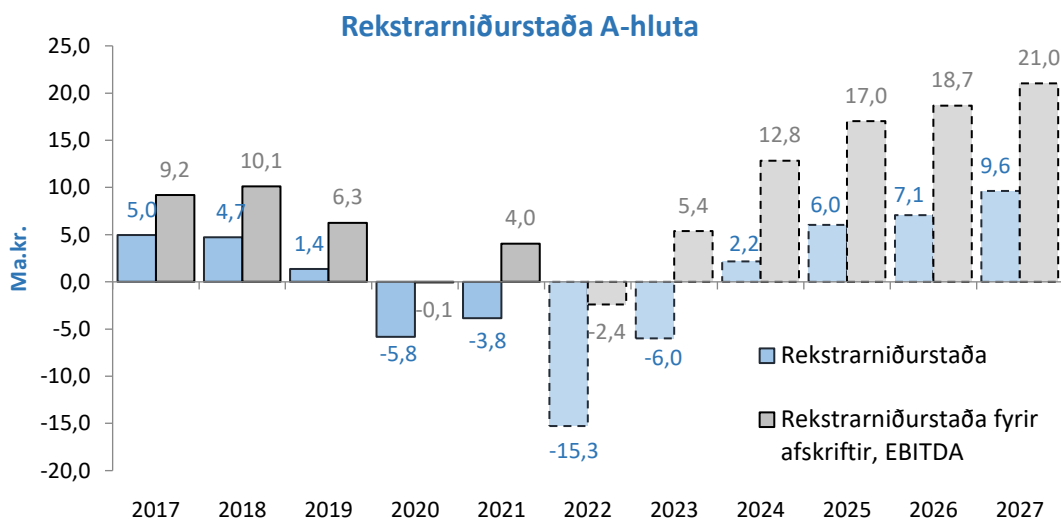
Fjárhagsáætlun A-hluta

Markmið A-hluta í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar fyrir tímabilið 2023 – 2027 eru:

1. Rekstrarniðurstaða verði jákvæð frá og með árinu 2025.
2. Launakostnaður verði að hámarki 80% af samanlögðum útsvars- og Jöfnunarsjóðstekjum frá og með árinu 2025.
3. Veltufé frá rekstri verði yfir 7,5% af tekjum frá árinu 2025.
4. Veltufé frá rekstri dugi fyrir afborgunum lána og skuldbindinga frá og með árinu 2025.
5. Lántaka nemi að hámarki 70% af fjárfestingum ársins frá og með árinu 2025.
6. Skuldaviðmið A-hluta fari ekki yfir 100% af tekjum.
7. Lágmarksstaða handbærs fjár miði við 8 ma.kr.

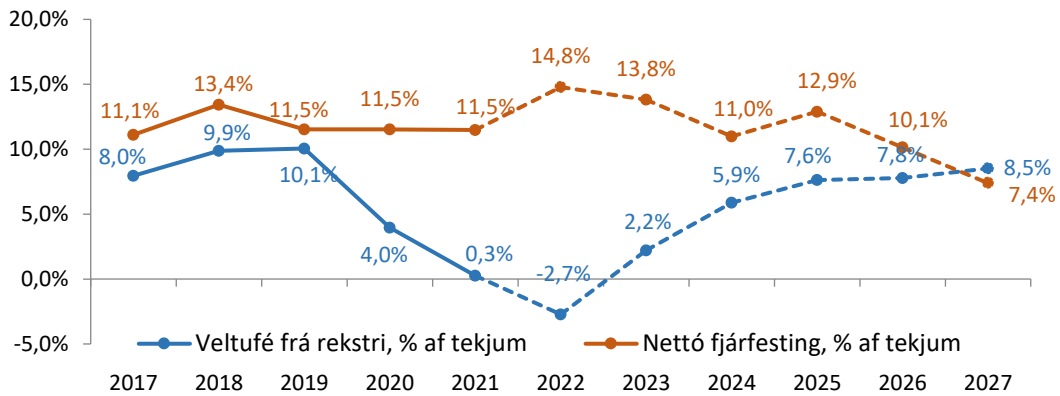
Nr.	Mælikvarði	Markmið	2023	2024	2025	2026	2027
1	Rekstrarniðurstaða jákvæð (fjárhæðir í m.kr.)	> 0	✖ -5.991	🟡 2.166	🟢 6.035	🟢 7.067	🟢 9.631
2	Hlutfall launakostnaðar	< 80%	✖ 86%	✖ 82%	🟢 80%	🟢 80%	🟢 79%
3	Veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum	> 7,5%	✖ 2,2%	✖ 5,9%	🟢 7,6%	🟢 7,8%	🟢 8,5%
4	Veltufé frá rekstri á móti afborgunum lána og skuldbindinga	> 1,0	✖ 0,4	✖ 0,7	🟢 1,1	🟢 1,1	🟢 1,1
5	Lántaka að hámarki 70% af fjárfestingum	< 70%	🟡 83%	🟡 80%	🟢 65%	🟢 64%	🟢 54%
6	Skuldaviðmið fari ekki yfir 100% af tekjum	< 100%	🟢 85%	🟢 85%	🟢 86%	🟢 84%	🟢 79%
7	Lágmarksstaða handbærs fjár (fjárhæðir í m.kr.)	> 8 ma.kr.	🟢 10.950	🟢 9.317	🟢 8.826	🟢 8.754	🟢 9.572

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar A-hluta fyrir árin 2023 og fimm ára áætlunar 2023-2027 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.



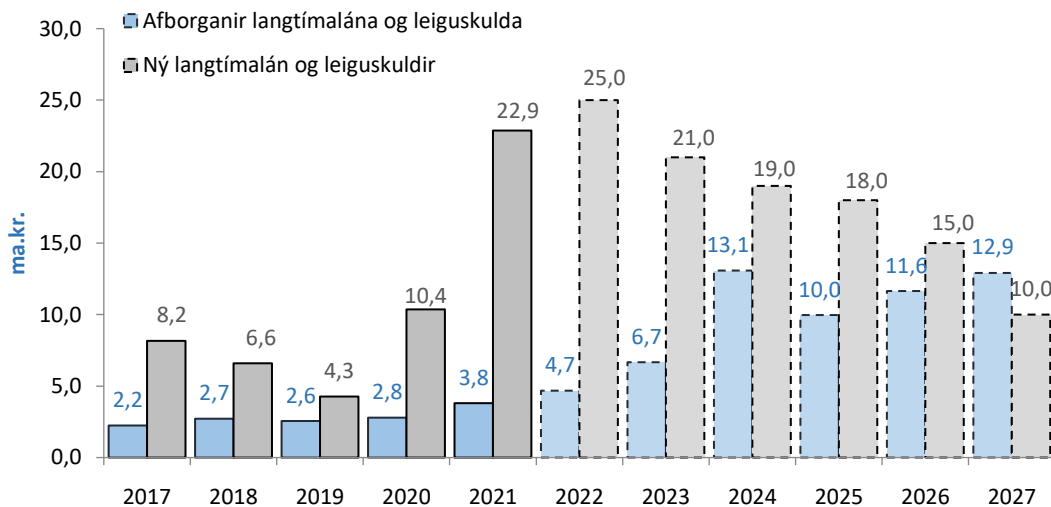
- Árin 2020 og 2021 var neikvæð niðurstaða af rekstri A-hluta. Útkomuspá gerir ráð fyrir að niðurstaðan verði halli sem nemur 15,3 ma.kr. í ár og á árinu 2023 er áfram gert ráð fyrir neikvæðri rekstrarniðurstöðu sem nemur 6 ma.kr. Má það rekja til óstöðugleika í efnahagssumhverfinu og útgjaldaauka einkum í velferðarþjónustu vegna skuldbindinga sem lagðar eru á sveitarfélög með lagasetningu og reglugerðum án þess að tekjustofnar séu styrktir.
- Gert er ráð fyrir að rekstrarniðurstaðan verði orðin jákvæð frá og með árinu 2024 til samræmis við markmið fjármálastefnu. Batnandi rekstrarafkoma byggist á því að auknu fjármagni verði varið til málaflokks fatlaðs fólks af hálfu ríkisins og betra jafnvægi komist á rekstur hans, auk þess sem hagræðingaraðgerðir í rekstri borgarinnar nái fram að ganga.

Veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingar, % af tekjum, A-hluti

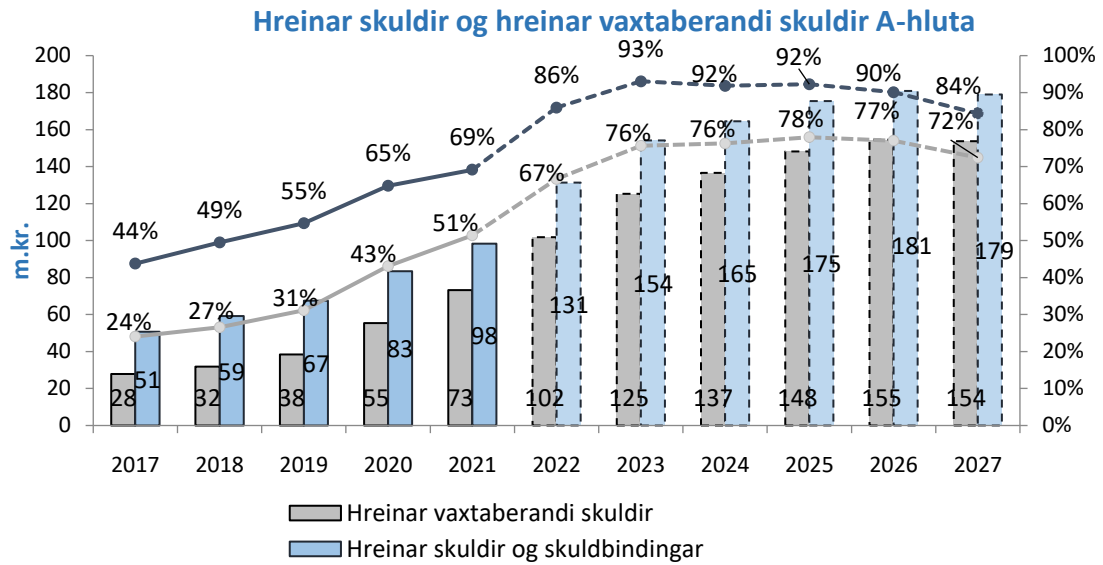


- Veltufé frá rekstri hefur lækkað mikið árin 2020-2022, en tekjur hafa ekki fylgt aukinni útgjaldabörf sem er að hluta til tilkominn vegna aukinna lögbundinna þjónustuskuldbindinga.
- Gert er ráð fyrir að ná meira jafnvægi í útgjöldum í gegnum aðgerðaráætlun í samræmi við fjármálastefnuna sem leiðir til hækkunar veltufjár frá rekstri og eykur sjálfbærni til lengri tíma.
- Nettó fjárfesting (fjárfesting að frádregnum gatnagerðargjöldum) sem hlutfall af tekjum er áætluð 13,8% af tekjum árið 2023. Árin 2023-2026 dregur saman með veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingum og árið 2027 er gert ráð fyrir að veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum verði orðið hærra en nettó fjárfestingar.

Lántaka og afborganir



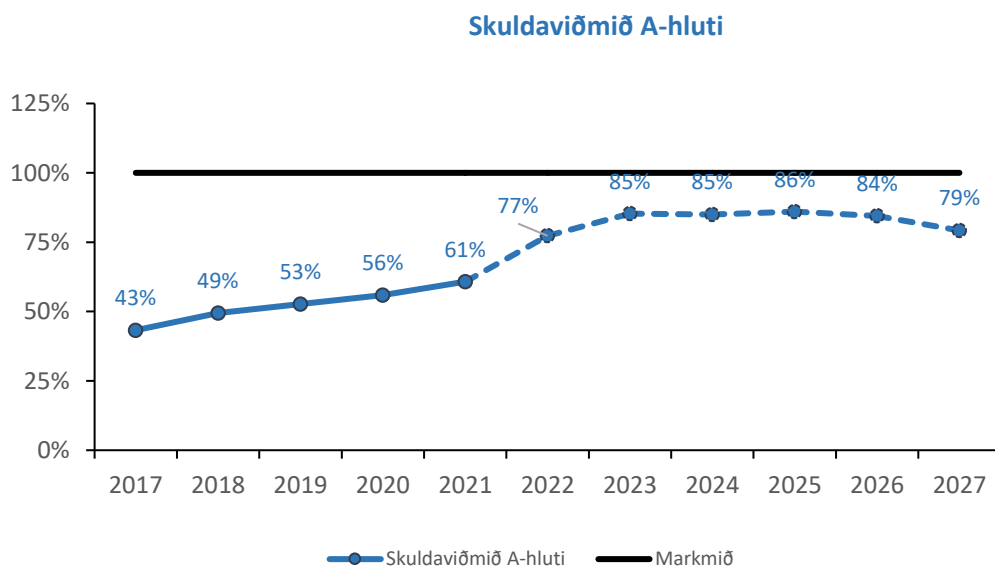
- Á árunum 2021-2026 er gert ráð fyrir talsverðum lántökum til samræmis við Græna planið.
- Frá og með árinu 2027 eru afborganir umfram ný langtímalán og niðurgreiðsla skulda hefst.



Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir og leiguskuldir að frádregnum langtímakröfum og handbæru fé.

- Hreinar vaxtaberandi skuldir sem hlutfall af tekjum hækka til ársins 2025 en fara síðan lækkandi.
- Hreinar skuldir og skuldbindingar sem hlutfall af tekjum ná hámarki árið 2023 en lækka síðan út áætlanartímabilið.



- Skuldaviðmið A-hluta er undir 100% markmiði fjármálastefnu allt áætlunartímabilið

Fjárhagsáætlun A- og B-hluta

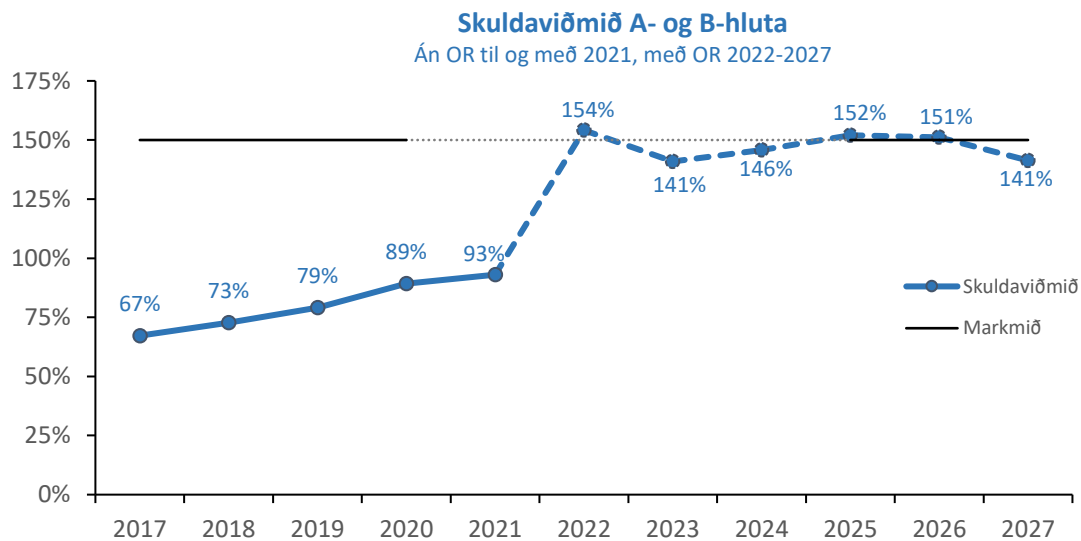
Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar fyrir tímabilið 2023 – 2027 eru sett fram eftirtalin markmið fyrir A- og B-hluta borgarinnar:

1. Jafnvægisviðmið A- og B-hluta sé jákvætt.
2. Skuldaviðmið A- og B-hluta verði ekki hærra en 150% frá og með 2027.

Nr.	Mælikvarði	Markmið	2023	2024	2025	2026	2027
1	Þriggja ára jafnvægisviðmið	> 0	46.926	39.325	44.040	57.583	69.745
2	Skuldaviðmið fari ekki yfir 150% af tekjum	< 150%	141%	146%	152%	151%	141%

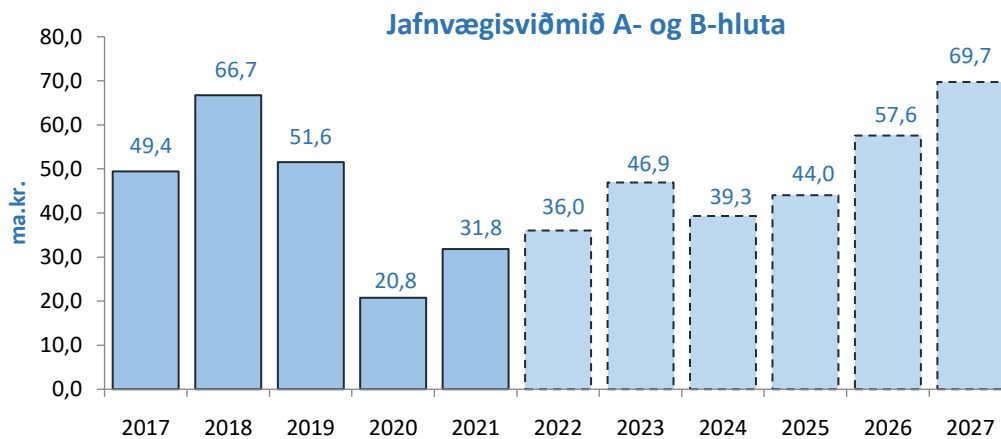
Fjárhags- og fimm ára áætlun gerir ráð fyrir að þriggja ára jafnvægisviðmið sveitarstjórnarlaga haldi allt áætlunartímabilið. Þá gerir áætlunin ráð fyrir að skuldaviðmið haldi frá og með árinu 2027, en það verði lítillega yfir viðmiði sveitarstjórnarlaga árið 2026. Á tímabilinu 2023 og 2024 er skuldaviðmiðið undir 150% viðmiðinu vegna áætlunar dótturfélaga Orkuveitu Reykjavíkur um hlutfjáráukningu árið 2023 sem ráðstafað verði til fjárfestinga síðar á áætlunartímabilinu.¹

Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar fyrir A- og B-hluta Reykjavíkurborgar 2023-2027 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.

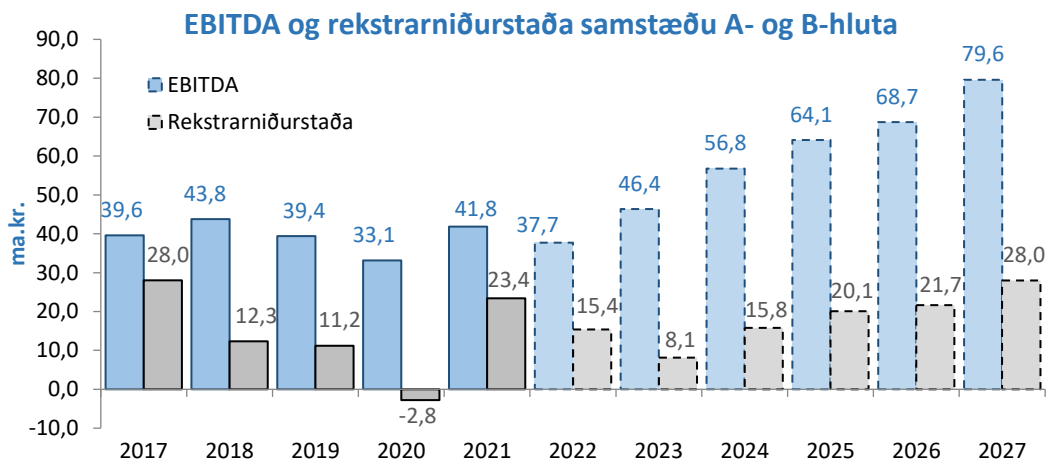


- Skuldaviðmið A- og B-hluta hækkar á milli árána 2021 og 2022 sem rekja má til þess að ákvæði skv. grein 12 í reglugerð 502/2012 um að veitufyrirtæki séu undanskilin við útreikning á viðmiðinu er fallið úr gildi.
- Skuldaviðmið A- og B-hluta er áætlað á bilinu 141% til 152% á áætlunartímabilinu. Árið 2027 er gert ráð fyrir að skuldaviðmiðið verði undir 150% í samræmi við fjármálastefnu.
- Ákvæði sveitarstjórnarlaga um skuldaviðmið er ekki bindandi fyrir tímabilið 2020-2025 sbr. umfjöllun að framan.

¹ Með lögum nr. 25/2020 um breytingu á ýmsum lögum til að mæta efnahagslegum áhrifum heimsfaraldurs kórónuveiru var sveitarstjórnnum veitt heimild til að víkja frá ákvæðum 1. og 2. tölul. 2. mgr. 64. gr. laga nr. 138/2011 árin 2020 – 2022. Með lögum nr. 22/2021 hefur þessi heimild verið framlengd til loka árs 2025. Í þessu felst að ofangreind jafnvægis- og skuldaviðmið eru ekki bindandi umrætt tímabil.



- Í áætlun er gert ráð fyrir að þriggja ára uppsöfnuð rekstrarniðurstaða A- og B-hluta sé jákvæð allt áætlunartímabilið í samræmi við fjármálastefnu.



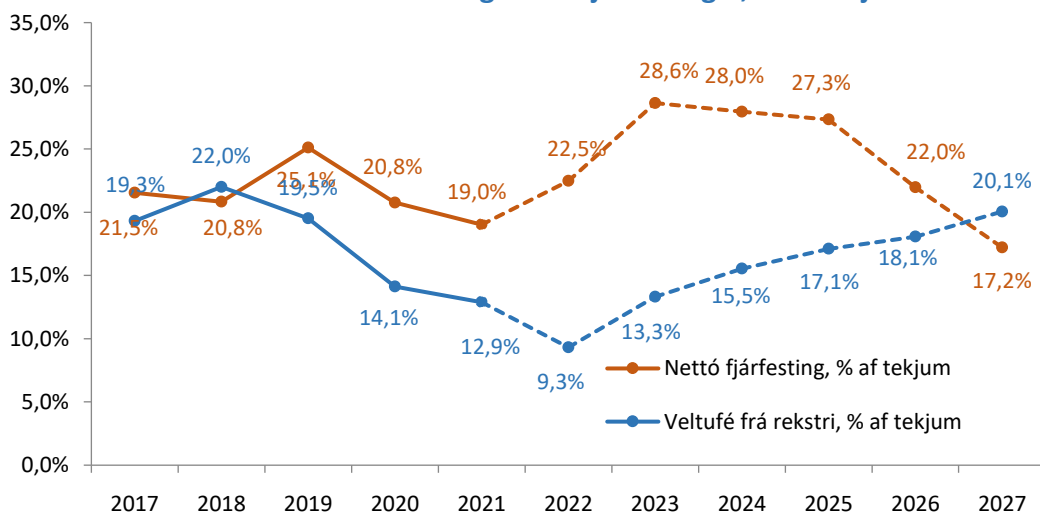
- Grunnrekstur A- og B-hluta (EBITDA) er sterkur þrátt fyrir óstöðugleika í efnahagsumhverfinu.
- Árið 2023 er gert ráð fyrir að EBITDA nemi 46,4 ma.kr. og rekstrarniðurstaða verði 8,1 ma.kr.
- Afgang ársins 2023 má einkum rekja til Félagsbústaða hf. vegna matsbreytinga fjárfestingaeigna félagsins og Orkuveitu Reykjavíkur.
- Árin 2024-2027 er gert ráð fyrir batnandi afkomu A- og B-hluta.

Fjárfestingar A- og B- hluta

Fjárfestingar samstæðu (ma.kr.)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
A-hluti	15,4	19,4	16,0	15,6	18,3	25,0	25,4	23,7	27,5	23,3	18,7
Orkuveita Reykjavíkur	19,3	15,9	21,9	16,7	18,1	23,6	36,3	41,4	40,8	34,1	31,1
Faxaflóahafnir	1,7	1,5	1,5	1,0	0,2	1,0	1,6	3,0	2,6	2,2	1,7
Félagsbústaðir	4,0	3,0	4,2	5,1	4,4	4,1	6,8	7,4	6,8	7,4	5,8
Sorpa	0,6	1,2	4,1	0,7	0,2	0,3	0,7	0,8	0,2	0,3	0,3
Strætó	0,3	0,8	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Önnur fyrirtæki og innri viðskipti	-1,6	-0,9	-0,3	0,2	-1,0	-1,3	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3
Fjárfestingar brúttó	39,8	40,8	47,5	39,5	40,5	52,8	71,7	76,7	78,4	67,7	57,9
Hlutfall af tekjum %	23,0%	22,7%	25,7%	21,2%	20,0%	23,5%	29,7%	29,5%	28,4%	23,0%	18,2%

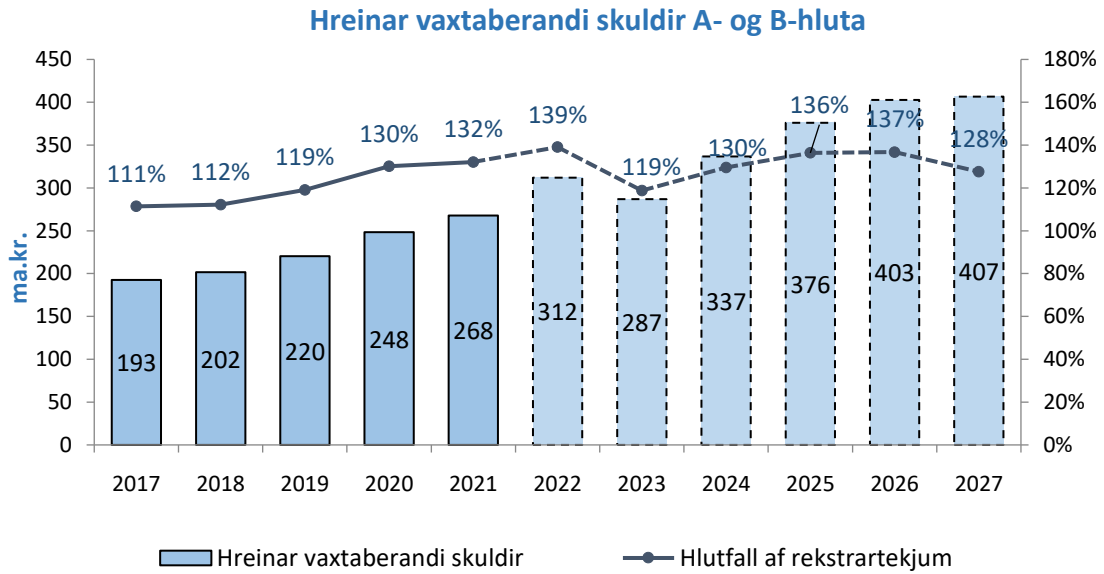
- Árin 2023-2026 er gert ráð fyrir að fjárfesting sem hlutfall af tekjum A- og B-hluta verði yfir 25% en lækki svo niður í 18,2% í lok tímabils.
- Fjárfestingar í lok tímabils fimm ára áætlunar eru háðar töluverðri óvissu.
- Nánari upplýsingar um fjárfestingaverkefni A-hluta má finna í frumvarpi fjárhagsáætlunar og um fjárfestingarverkefni fyrirtækja í A- og B-hluta í greinargerð fagsviða og B-hluta fyrirtækja.

Veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingar, % af tekjum



Veltufé frá rekstri lýsir svigrúmi sem A- og B-hlutinn hefur til að standa við greiðsluskuldbindingar sínar og til fjárfestinga.

- Myndin sýnir fall í veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum árin 2020-2022 sem lýsir sterklega áhrifum af erfiðu efnahagsumhverfi á rekstur A- og B-hluta. Hlutfallið fer að stíga frá og með árinu 2023.
- Þegar líður á áætlunartímabilið dregur saman með veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingum og árið 2027 er veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum komið í 20,1% á meðan nettó fjárfesting sem hlutfall af tekjum er 17,2%.



Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum, langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnistæðum ásamt handbæru fé.

- Hreinar vaxtaberandi skuldir sem hlutfall af rekstrartekjum lækka árið 2023 úr 139% í 119% sem skýra má einkum af áætlunum dótturfélaga Orkuveitu Reykjavíkur um hlutfjárukningu sem ráðstafað verði til fjárfestinga síðar á áætlunartímabilinu.

Upplýsingar veitir Halldóra Káradóttir, sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs
 netfang: halldora.karadottir@reykjavik.is
 Sími: 411-1111